NĂM THỨ MƯỜI BA — SỐ THỨ 2434 — MỖI SỐ : 0$02 — NGÀY THỨ SÁU 1er MAI 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N° 3674

Một năm . . . 6$00 — 6$00 — 6$50 — 6$50 — 12$00
Các tỉnh gần . . . 3$00 — 3$50 — 3$20 — 3$20 — 6$00
Các công-sở . . . »
Sáu tháng . . . 3$00 — 3$50 — 3$20 — 3$20 — 6$00
Ba tháng . . . 1$50 — 1$75 — 1$60 — 1$60 — 3$00
Một tháng . . . 0$50 — 0$60 — 0$55 — 0$55 — 1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
67-69, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : P. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC-TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 186

ANNONCES
Décomptées à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0$05 de large.
Une seule insertion . . . 0$10 le cm.
Par contrat annuel . . . 0$08 le cm.
Par consécutives et par insertions . . . 0$12 le cm.
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales . . . 1$50 le cm.
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái kế-hoạch dì dân ở Trung Bắc-kỳ

X

Đã kiếm đủ tư-bản thì điều thứ hai nữa là tạ phải trù-định một cái phương-pháp khôn-khéo mà kinh doanh. Cái phương-pháp về việc di dân mở đất như đã kể trên kia, dù là sự-nghiệp của chánh-phủ làm, dù là sự-nghiệp của dân gian làm, muốn làm cho thật có được thành hiệu hẳn-hoi thì cũng phải làm sao cho hợp với cái tính chất tập quán của dân mình đáng với cái cách-thức khai-khẩn ở xứ mình cho đất có thể mở được mà không đến nỗi có cái bại có làm không ăn, dân có thể di di mà không đến nỗi có cái khổ sểnh nhà thất nghiệp. Trước hết phải chọn định một khu đất rất ít cũng là một vạn mẫu trở lên, đừng xin với chính-phủ chiếu dân lập xã, khai khẩn canh trưng, cũng đắp đường đắp sá, cũng làm cống làm cầu, cũng sắm đủ những dụng-cụ giao-thông, cũng dặt đủ những cơ-quan bảo hiểm; bấy giờ mới mộ dân đi tới, mà đi dân đi là đi cả cái lễ thói gia-tộc, cái cảnh tượng làng xóm của dân đi, cũng cha con, cũng vợ chồng, cũng anh em, lớn nhỏ dễ-huề, cửa nhà sum họp, cũng dặt giáp đặt phe, đặt làng đặt tổng, có kẻ trên người dưới, kẻ bảo người nghe, cũng có thầy có thuốc để chữa chạy ốm đau, cũng có trạm có tuần để giữ gìn tài sản; mà dân đi như thế là vốn liếng hết thảy đều xuất công bản của bởi cấp cho; cấp vốn cho dân không phải là cho vay lấy lãi, là giật trước trả sau, cái vốn ấy phát ra cũng kể như là gạo đong cho người nhà ăn, vải sắm cho người nhà mặc, cho ăn cho mặc mà lo liệu trí thố cho đứa nào đứa nấy có công có việc làm; mỗi bếp tùy số người nhiều ít mà chia ruộng chia đất cho, ruộng đất ấy chia cho ai nấy tức là vĩnh viễn sở-hữu, truyền tử đi tôn, cày cấy được là thóc lúa của mình, giồng-giọt được là vườn trại của mình, không có một mẫu đất nào là thuộc về cái quyền lợi người chủ-điền, không có một tên dân nào là đứng thuộc về cái số phận điền-tốt cả, khai-khẩn trong năm năm, cái ruộng đất ấy dần dần thành thục hết, cái vốn liếng ấy dần dần sinh sôi nảy nở mãi, thì những dân có ruộng, ngoài cái thuế phải nộp vào quỹ hội mỗi năm tùy hoa lợi nhiều ít mà định một số bao nhiêu; số tiền ấy hội sẽ có mà để nhiều trả lãi cái nợ mà hội vay và mỗi năm mỗi chuộc lại những trái-phiếu phát-hành trước kia dần dần cho đến hết, nợ trả đến hết thì cái tiền thuế của hội hàng niên thu được để làm công-bản hội chỉ vào các việc công-ích mà hội sẽ chủ-trương, kinh-doanh tiệm xong một khu đất ấy thì lại tiếp tục đến một khu đất kia, mỗi một khu đất định mở thì lại phát-hành một cuộc trái-phiếu cho có tư-bản tương-đương; cứ cái phương-châm đó mà theo đuổi cái mục đích cho tới kỳ cùng thì có một ngày kia đất không còn một nơi nào hoang, dân không còn một nhà nào túng.

Cái phương-pháp thì thế, mà người thi-hành cái phương-pháp ấy thì sao? Đã gọi là một cái đoàn-thể tri-thức trong nước, thì dù ở nước mình nhân-tài còn kém cỏi thật, mà có người quản-trị nổi cái công việc một nhà, một họ, một làng, một tổng, không phải là không có người quản-trị nổi các công việc một đồn-điền; không nói ngày nay lại đã tập tành được nhiều ít cái phương-pháp quản-trị rất khôn khéo của người Âu-châu cứ coi công việc dì dân mở đất của các cụ minh đời xưa, các ông điền-sư, các quan sơn-phòng, hải-phòng ra tay kinh-doanh khai khẩn được bao nhiêu ruộng đất, thành huyện thành tỉnh cho, được phồn tụ phong phú đến ngày nay, cũng không phải đến mượn tài xứ khác, nhân-tài của mình mà biết dùng cho phải cách, cũng không đến nỗi không làm được việc gì đâu. Thiết tưởng một cái công cuộc dì dân mở đất mà cả một cái đoàn-thể định làm như thế, trong đoàn-thể ta lựa chọn lấy một người thật có đức lượng, có tài ước có phẩm vọng làm ủy viên-trưởng khẩn-điền bết thảy công việc dì dân mở đất của hội mình chủ-trương giao phó toàn quyền cho một người đó; ở trong khu đất có chia ra từng làng, từng tổng, mỗi tổng lại có đặt một người ủy-viên thuộc dưới quyền người ủy-viên-trưởng để bảo ban kiểm đốc mọi việc cho dân trong mấy làng, trâu bò khí dụng, thóc giống thóc ăn đều tự tay các người ủy-viên xuất nhập ở trong cái tổng ấy, về việc làm ruộng giồng gì nêngiống, phân gì nên bón nhất nhất đều chỉ vẽ cặn kẽ cho dân, thuốc thang thế nào để bảo hộ được sinh-mệnh cho dân, tuần phòng thế nào để bảo-hộ được tài-sản cho dân là cái chức-vụ các người ủy-viên phải săn-sóc hết, những người làm công việc cho hội như thế, hội phải đãi cho có cái phẩm-vị, cấp cho có cái lương bổng xứng đáng với công việc làm; người nào làm trọn cái chức-vụ mà hội ủy-thác cho thì phẩm vị ấy càng phải tôn, lương bổng ấy càng phải hậu người nào không làm trọn được chức-vụ thì cái phẩm vị ấy bị biếm truất, lương bổng ấy bị xích trừ, cái tiếng tốt xấu, cái lời khen chê của cả một cái đoàn-thể lớn mà là một cái đoàn-thể đầu mục trong xã-hội, tiêu-biểu trong nhân quần thì tất người ta phải hới hụng làm điều hay, chùa gan làm chuyện dở; nhưng cốt phải có cái cơ-quan kiểm đốc, đò thám cho được thực-trạng, xét-nét cho được tường tinh, không để có một cái tệ-đậu gì có thể bưng che, một cái gian lạm gì có thể ẩn tệ, hay có khuyến, dở có trừng, mà cái hay cái dở ấy, lại không nhầm, cái khuyến cái trừng ấy lại không sai, tưởng cũng không khó gì có người làm trọn chức-vụ của mình để hưởng cao-danh mà thụ hậu-lộc. Được người làm việc thì việc tất nên, có thiện-pháp mà lại có thiện-nhân, đám chắc rằng cái kế-hoạch dì dân mở đất của ta thế nào cũng có ngày thành-tựu được vậy.

T,

MỘT THỨ MÁY MỚI DÙNG CHO CÁC NHÀ CÓ MÁY ĐIỆN-THOẠI

Những nhà có máy điện-thoại gọi một người quen mà người quen đi vắng thì bấm chuông hoài không thấy ai trả lời lắm khi cũng bực mình. Người Hoa-kỳ mới chế ra thứ máy mới giữ cho nhà có máy điện-thoại khỏi nỗi bực mình ấy. Máy ấy thấy ai bấm chuông có thể trả lời được : « Phải, đây là nhà ông Mỗ đây, hiện nay không có ai ở nhà, ngài có điều gì dặn xin ngài cứ nói, không có thì đến giờ ấy, xin ngài gọi lại lần nữa. »

Máy ấy là một thứ máy vừa có thể lưu thanh và truyền thanh được. Người ta phải đi đâu cứ mắc máy ấy vào điện-thoại, khi mình đi vắng có ai gọi va ai dặn gì, đến lúc về đều biết cả không sót điều nào.

ĐỊA-CẦU SAU NÀY SẼ RA THẾ NÀO?

Các nhà thiên-văn học khảo-nghiệm rằng các tinh tú cũng sinh, sống và chết. Lúc mới sinh ra cái khối rất to, mà cái trọng-lượng rất nhỏ, vì lúc bấy giờ cái khối nó hãy nhẹ là hơi, mà nhiệt-độ chừng 3.000 độ. Sau các chất dụng nên tinh tú, c-ết nọ hút lẫn chất kia, làm cho khối của nó hễ dần đi, mà cái trọng-lượng tăng lên, cả cái nhiệt-độ cũng tăng lên, vì mỗi khi cái khối chun lại, co lại, đặc lại, thường sinh ra nhiệt-khí.

Cái nhiệt-độ lúc bấy giờ tăng lên đến từ 15.000 cho đến 20.000 độ là cùng. Trong khi ấy cái nhiệt khí của tinh tú phát tiết đi mất bao nhiêu thì cái sức tinh-tú co lại đặc lại ấy lại sinh ra để bù vào. Rồi sau tinh-tú đặc dần dần, thì cái nhiệt khí phát tiết đi lại nhiều hơn là cái nhiệt khí vì sức chun của tinh-tú mà sinh ra, ấy thế là tinh-tú cứ nguội dần dần đi. Cũng vì lẽ ấy cho nên cái nhiệt độ của nhật cầu ngày nay chỉ còn có 6.000 độ. Sau này, ngài là độ ba triệu năm nữa, nhật cầu sẽ lạnh lần đi, thì địa cầu sẽ trở nên làm sao, liệu chừng có thể sống được nữa, hay là sẽ trở nên một hành-tinh vô sinh-vật như nguyệt-cầu vậy.

Âu-châu điện-tín

(Indopacifi)

Ngày 30 avril 1925

Phòng bị vệ ngày 1er mai

Quan Painlevé bàn với quan Thượng-thư nội-vụ về các phương-sách sẽ thi-hành ngày 1er mai này.

Số chi-tiêu năm 1926

Quan Caillaux có gửi thư cho tất cả các quan thượng-thư nói rằng về số chi-tiêu năm 1926 các khoản chi tiêu phải thanh giảm nhiều mới được.

Tại hội đại-sứ nước Nga

Ngày hôm qua bọn đại-sứ nước Nga có gửi đến nhà điện-báo Havas một bản lai-cảo nói rằng hội đại-sứ ấy không có can dự gì vào việc cổ võ cổ cuộ nghĩa cộng-sản ở Pháp.

Ngày hôm qua ông Krassine hội-nghị với ông Briand, có nói ông không có dự vào việc cổ võ chủ nghĩa cộng-sản ở nước Pháp.

Tại hội đồng các quan đại sứ

Hội-đồng các quan đại sứ đã họp sáng hôm nay, rồi lại hoãn chưa xét tờ trình của hội đồng biển tra với, vì hội đồng còn đợi mệnh lệnh của các chánh phủ các nước.

(Cavite)

Cái nạn cộng sản ở nước Bảo

S fia ngày 27 avril. — M. Zarvanieff nguyên thượng-thư trong tòa nội-các Stanboulski, bị bắt với mấy người nữa, vì tội mưu khuynh đảo chánh phủ hiện-thời.

Việc tuyển cử ông thống nước Đức

New York 27 avril. — M. James Gérard đại sứ Hoa kỳ ở nước Đức, trong ba năm đầu về cuộc Âu-chiến, có nói đại thống Hindenbourg tráng cử ông thống nước Đức, thực là một cái sách cho cuộc hòa bình của thế giới.

Doorn, 27 avril — Phế-đế Guillaume, và các quan cận thần được tin đại-tướng Hinde bourg tráng cử rất là mừng rỡ.

Tin Trung-hoa

Tin về Đường-kế-Nghiêu

Thượng-hải, 27 avril. — Ngày hôm nay Đường-kế-Nghiêu đánh được viên đô-đốc của quốc-dân-đảng ở Nam-ninh. Hiện nay đương dự bị để tiến vào thành Quảng-châu, và để trừ đạo quân xích-vệ của Tôn-đạt-Tiên.

(Cavite)

Chánh-phủ với nghị-viện

Chánh-phủ lâm thời giải tán nghị-viện tuyển cử từ năm 1912. Kể đến nay hết hạn đã lâu.

Các đảng nghị-viện biểu tình phản đối trước nghị-viện, mà nghị-viện thì có linh cảnh-sát canh giữ.

Hội-đồng lập pháp

Đoàn-kỳ-Thụy đặt một hội-đồng lập pháp, và năm tiếu ban, Lương-sĩ-Di, ban trưởng ban tài-chính. Vương-sĩ-Trân ban trưởng ban quân sự.;

Ban thiẻn trở về

Ban thiền biệt Bảo-kinh. Có đặt tiệc tiễn hành. Các đại-biểu các tôn-giáo có đến dự tiệc.

(Indopacifi)

Gia quyến các quân quan đòi lương

Vào hồi 12 giờ trưa ngày 14 avril vừa rồi, là lúc tòa nội-các hội nghị vừa giải tán thì trước cửa phủ Chấp-chính thấy kẻ lẫn lẻn đến một lũ hơn 300 người là gia quyến của các hạ cấp quân quan thuộc về sư-đoàn thứ 13 là nguyên bộ thuộc của Vương-hoài-Khánh, già trẻ lớn bé dắt díu nhau, đều cầm cờ trắng, xin vào yết kiến Đoàn-kỳ-Thụy, để đòi số lương bổng còn thiếu. Linh bộ vệ và linh cảnh-sát ngăn giữ không cho vào, bọn dân-bà ấy không nghe, kéo nhau cứ xăn vào, linh thà vệ bèn đóng cửa lại. Bọn ấy lại càng hăng hục, cùng nhau cầm cán cờ đánh linh cảnh cửa. Linh cảnh cửa lấy báng súng đâm, hai bên đánh nhau, tiếng kêu khóc vang trời. Sau viên bí thư-trưởng là Trương-hữu-Anh ở trong phủ, phải ra khuyên giải và bảo bọn ấy muốn yêu cầu gì thì đưa đơn ra để giao cho bộ lục quân xét xem thế nào. Kể đó lại có ông Tổng-trưởng bộ Tài-chính Đoàn-sán-Khải cho gọi mấy người đại-biểu của bọn đó vào, khuyên dụ một hồi lâu và hứa sẽ chu cấp cho được tiền, rồi bọn ấy mới chịu ra về.

PHONG-VŨ-BIỂU CHO TA BIẾT NHỮNG ĐIỀU GÌ ?

Phong-vũ biểu đương xuống từ từ, đến khi nó lên, giới thường mưa. Nếu nó xuống nhanh tất là giới bão. Nếu giới đương nóng-nẩy, mà bỗng dưng phong-vũ xuống, thì tất là có con dông. Nếu giới đương rét mà phong-vũ-biểu đột nhiên xuống thì tất là vàng đá tan.

Phong-vũ-biểu lên từ từ, lâu lâu, ấy là một độ giới tốt. Nếu vọt lên rồi lại đứng lại, thế là giới xấu nhưng lại yên. Mùa đông phong vũ-biểu lên, thì có lẽ sẽ có giá, nếu giới đương có giá, mà phong-vũ-biểu lên thì tất là sẽ có tuyết.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Nhờ quí chủ bút lấy lòng từ tế chỉ bảo cho một điều luật như sau này, thì tôi đội ơn vạn bội.

Nguyên trước tôi có lấy một người vợ lẽ (thứ hai) sinh được một đứa con gái, nhưng thị ấy vẫn ở nhà bố mẹ đẻ, chứ không về ở nhà tôi, và bố mẹ tôi cũng không nhận thị ấy là dâu. Sau vì tôi đi làm xa, cách bốn năm tôi mới về, thì thấy nói thị ấy có ư tình với ai mà sinh được một đứa con gái, thấy tôi về thì đem cho đứa con gái đó vào một nhà phú-đường. Tôi biết vậy nhưng không nói gì cả. Sau tôi lại đi làm xa, thị ấy không muốn theo đi, khi tôi đi vắng lại lấy đến hai đời chồng nữa, nhưng không sinh được gì cả, vẫn cứ còn nuôi đứa con gái có với tôi mà thôi. Cách năm sáu năm mới tìm đến chỗ tôi làm mà xin ở với tôi. Tôi nghĩ đến đứa con gái của tôi nên cũng thương cho ở. Nhưng được hai tháng lại không chịu ở, xin tiền và xin đem cả con về. Biết thế không giữ được thì tôi có bắt thị ấy phải làm giấy đảm đoan và điểm chỉ nhận 40 đồng bạc và xin đem đứa con đi theo. Cái giấy ấy có dán tem 0$12 và có dấu lý-trưởng nhận thực khi bấy giờ. Trong giấy lại nói về sau không được anh tình gì với tôi nữa.

Khi thị ấy đi rồi, tôi lại lấy một người thứ tư nữa, (vì có người thứ ba, nhưng khi đó chết rồi, có đứa con gái, hiện nay vẫn ở với tôi.) Người vợ tư này có sinh với tôi được một đứa con gái và buôn bán làm nên giàu có. Vậy xin hỏi: Sau này tôi với người vợ tư này có gia tài gì muốn để cho đứa con chung của chúng tôi thì đứa con gái mà thị ấy đã mang đi có quyền gì về tranh cãi không? Hiện từ khi nó đi theo mẹ đẻ nó tới tôi không biết, sự về sau này chúng tôi chết đi, nó lại về đòi chia.

Nếu sau này nó có lẽ tranh được thì bây giờ phải làm thế nào và không cho nó có được không?

Tôi trước cũng có người vợ cả, nhưng sau bỏ đi, người ấy không có con cái gì, hiện bây giờ chỉ có đứa con nuôi với vợ tư và đứa con gái người vợ ba ở với tôi mà thôi. Chúng tôi định sau này chia gia tài cho hai đứa ấy, chứ đứa con hai đi với mẹ nó thì không cho nữa, làm như thế có được không? Sự thế phải làm thế nào xin quí báo chỉ bảo cho.

TRẢ LỜI. — Đứa con gái con người vợ hai có lội tình gì mà ông định trích phần nó đi vì cái lỗi là lỗi ở mẹ nó. Nhưng việc đó là quyền ở ông, ông muốn cho con nào hơn con nào kém, hay không cho con nào là tùy ý ông, chứ luật không bắt buộc, trừ ra sau này ông mất mà chưa chia gia sản cho các con thì bấy giờ luật mới bắt đến. Bây giờ các con ông, bất cứ là con vợ cả, vợ hai, vợ ba hay là vợ tư đều có phần cả. Vậy muốn cho con nào hay không cho con nào thì phải làm chúc thư ngay từ khi ông còn sống để sau này nó khỏi tranh dành nhau.

NGƯỜI TA CÓ QUYỀN LÀM CHO AI CHẾT KHÔNG?

Mấy tháng trước một người con gái Ba lan, thấy tình nhân ốm nặng, thầy thuốc nói chịu không chữa được, bèn treo lời tình nhân xin, mà bắn cho tình nhân chết đi, sau tòa án xử được trắng án. Một tháng trước đây, một người dân bà nước Pháp thấy chị mình bị bệnh-tình rất nặng, thầy thuốc nói chịu không sao cứu được nữa, cũng lấy súng bắn chị cho chết đi. Việc ấy tòa án còn đương xét chưa biết sau này ra thế nào. Lại mới đây một người Anh tự tử bằng một khẩu súng đi săn, nhưng chỉ bị thương nặng thôi, chứ xem những cũng không chết ngay, có bệnh lấy súng bắn thêm một phát nữa cho em chết hẳn đi. Người chị giết em, gã em bị tống giam để xử án. Vì những việc bị tống giam để xử án, nên có người phát ra câu hỏi: Người ta có quyền làm cho những người mắc bệnh không chữa được, hoặc muốn tự tử chết đi hay không?

MỘT CUỘC HỘI NGHỊ ĐÀN BÀ XƯA NAY ÍT CÓ

Mới đây một bọn đàn bà ở Paris có đặt một cuộc hội nghị để bàn về cách trừ cái hại về bệnh sốn xa. Bèn họ chỉ có đàn-bà được vào dự thính mà thôi.

Mme Montreuil Strauss, y khoa bác-sĩ, hội-trưởng hội-đồng giám-đốc của hội trừ bệnh sốn xa, diễn t uyết có nói về bệnh sốn xa mỗi năm ở nước Pháp chết mất 140.000 người, mà trong số ấy có 40.000 đứa trẻ dưới đến năm tuổi, vì chịu cái nọc bệnh của cha mẹ đi tra ăn nhà chết.

Mỗi năm có 85.000 đứa con nít chết từ lên đến ra, trong số ấy đến một nửa, là chết vì nọc bệnh sốn xa. Đàn-bà bị đau có quan-hệ như thế phải mở cái thi trong một trăm người có đến 70 hay 75 người vì cái nọc bệnh sốn xa mà phải đau. Nếu bác-sĩ nói nay muốn trừ cái tại-hại phải trừ cái tệ ký-lữ xã-hội đi mới được.

Mme Brunschwig, hội-trưởng hội phụ nữ liên-hiệp coi về việc yêu cầu chuẩn bà được quyền bầu-cử, có kể các i của bọn đàn ông đối với đàn bà trong cái vấn đề ấy, cái tội của những kẻ trong mình đeo bệnh mà sinh ra con cái có nọc bệnh, cái tội của những người có con gái gả chồng không biết yêu cầu chữ rõ phải xin chứng chỉ của thầy thuốc để bảo-hộ cho cái tính mệnh và đồng đời sau con mình, cái tội của nhà nước không khéo giữ gìn cho tác ở quân đội số tiền hại đến sự gia-đình giáo dục của người ta.

Bọn đến Mme Evard tổng thanh-tra học-chính diễn thuyết. Bà nói là

phải dạy bảo bọn thanh-niên về việc ấy mới được, chớ nên giấu giếm, mà ông cho bọn thanh-niên biết các điều quan hệ về sinh dục.

Mme Maria Vérone bị đau không đến dự hội đồng, giá thử bà có đến thời bà nói về phương diện luật-pháp của cái vấn đề ấy.

Mme Avril de Sa nte Croix, hội trưởng hội đồng quốc-dân cần nữ lưu có bày tỏ mọi duyên cớ làm cho cái nạn bệnh xấu xa ấy đề lan rộng như ngày nay.

VĂN UYỂN

Nghĩ mà ngán!

Vắt tay nằm nghĩ sự đời,
Thuyền quyên để được mấy người [thủy chung.

Nghĩ đời mà ngán:
Kỷ-niệm ngày vui kết bạn đào-viên,
Cuộc trần năm sau sắt nặng nhời [nguyền,
Đường gia-thất đã tình nên hảo-cực,
Coi có nghĩ nhân-tình phiền phức,
Cảnh bắc nam chim giục lối đi về.
Buồi xuân du nên Hảo, thú nên mê,
Tỉnh giấc mộng mới biết mê là bất [Hảo.

Hảo sự ai tri vô sự Hảo.

Đa tình cảnh ngộ bạc tình đa,
Tựa hiện mai ngồi ngẫm chuyện xa xa,
Ở nay nhi cơ sao mà tẻ nhỉ?
Trước vẫn chắc đồng tâm lời vinh thị,
Dẫu non mòn bể cạn, cũng không sai,
Bỗng vì đâu mà đá nát vàng phai,
Thế mới biết chuyện đời là thế,
Anh em hỡi vừa bàn xin hãy để,
Đợi một mai phòng tri-kỷ sẽ hay,
Mối tình xin dứt từ đây,
Chọn người tri-kỷ một ngày được [lương?

Xưa nay thanh khí lẽ hằng,
Tơ tình đã sóng trăng rằng cũng là.

Bình-hải Đỗ-xuân-Trinh

Ngẫu-hứng

(Mỗi câu chữ thứ ba có cầm, ký, thi, họa)

Đứng mỏi (cầm) chèo phải gắng công,
Đến bờ (ký) được thoát qua sông.
Rồi ra (thi) thổ cũng non nước,
Xướng (họa) đua nhau thỏa vẫy vùng.

Thơ họa

Trí cao lắm muốn sự xa-xôi,
Thêm phải như ai tự tác rồi.
Hoàng-tạo đã cheo mong vượt mãi,
Nhất Hồng chưa rạng quyết không thôi.
Mặc lần sóng gió ra tay lái,
Cùng với non sông mở mặt ngôi.
Bến bể tang bồng đều phận sự,
Trí cao lắm muốn sự xa xôi.

Đan-quế Phùng-đình-Liễn

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 23 độ
15 giờ 24 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ.	12	15
nhì, —	11	10
ba, —	10	30
Thóc hạng nhất, —	8	10
Bắp ngô —	9	10

Giá bạc. — Kể từ ngày 30 Avril 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 70.

Đêm Phủ ủng ở phố Nhà-thờ. — Thử ba vừa rồi, đêm Phủ ủng ở phố Nhà-thờ có làm lễ vào hè to lắm. Các đồ cúng lễ, ngoài mọi thực phẩm thường, lại có nhiều các đồ mã lắm, nào voi giấy, ngựa giấy, hình nhân, bát nhã đủ các đồ ta quen gọi là đồ tổng Ôn bày la-liệt tự trong ra tới cật cửa đền. Con công đệ tử đến lễ bái rất đông, quang cảnh cũng chẳng khác gì các nơi vào hè tổng Ôn khác; giá ai nhác ý thoáng qua thì đã với tưởng đấy là nơi cửa đền của phủ thờ đồng cô bóng cậu gì, chứ có biết đâu chính là nơi thờ một vị đại anh hùng của nước Nam là Đức Phạm-ngũ-Lão. Vậy về việc cúng bái tổng tiền chi chi đó, ta chẳng bàn đến làm chi, chỉ nên nói rằng đền này là một nơi thờ vọng một vị anh-hùng cứu quốc của ta, trong có sắc, có tượng rất uy-nghi lắm, thật đáng cho hồn thơ bọn thiếu niên ta nên thơ thường lai vãng đó để cảm nhớ đến bậc vĩ-nhân của mình thuở xưa; tuổi mà chỉ vì hai bên ta hữu vu ngay cửa vào, người ta để mọi người cứ tụ họp thuận tiện quá; bảo nhất qua đó, ai có ý nhác mắt thử nhó qua có khoảng cửa đền để mà xem, thôi thì đàn bà con trẻ áo quần rơm rếch phơi mắc từ tung, phên tập đan nâu chẳng khác gì một nơi xó chợ; khiến cho lắm người toan vào thắm nơi, cỏ miếu, sực bước tới cửa lại phải lại ra, thật là nghịch mắt bực thầm qua đàng. Còn trong đền, lại thường tụ họp những kẻ bài bạc chơi bời, làm cho mất cả cái khí thiêng liêng của nơi thờ một bậc thần thượng đẳng.

Vẫn hay rằng ở thành phố ta, nhà đất đắt chật, đền chùa nào mà chẳng nhỏ-nhích những người trú cư, nhưng phải biết rằng nai bên tả hữu đền này hẹ nhỏ chật hẹp như thế, thì phỏng cho thuê mướn nào được bao nhiêu; tốt mà đền này lại là nơi đền thờ một vị cứu quốc của ta, ta phải giữ sao cho cẩn vẻ tôn nghiêm mới phải, chứ sao nỡ để ngay cửa vào bề bọn rom-rếch như một nơi xó chợ thế cho đang làm? Các nhà có trách-nhiệm ở đền Phủ-ủng này thử nên nghĩ cho kỹ.

P. U.

HIỆU BÀO-CHẾ:

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN MỖI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀY

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này:

Một cái án mạng khả nghi. — Ng-v Căn là lý-trưởng phải lòng một người con gái muốn lấy làm vợ lẽ, nhưng vợ cả là Trị-Cối ghen lắm không toẻ nào lấy được. Sau lý Căn nhờ anh ruột là Nguyễn-văn-Dung tức Phó Tư và anh rể là Đặng-văn-Lan tức Phó-Năng lập mưu giết vợ cả để lấy được vợ lẽ. Một đêm Phó-Năng và Phó-Tư đã bàn định với nhau từ trước vào nhà thấy lý già là bọn gian-phi tìm bắt người vợ cả lấy dao đâm chết.

Tòa Nam-án tỉnh Phúc-yên phạt Đặng-v-Lan, Ng-v Dung và Nguyễn-v Căn 10 năm khổ sai. Tòa Thượng-thẩm tha cho Ng-v-Căn vì không đủ chứng cớ và y án phạt hai tên kia.

Mẹ mìn — Có một người đàn-bà bán hàng ở chợ Rồng mà nhà cũng ở gần đấy. Ngày nào đi chợ thì đứa bé con lên 5 tuổi cũng theo đi, nhưng rồi lại về một mình. Một hôm đứa bé ấy đương ở chợ về thì bị Lê-thị-Cõn rủ đem đi rồi vào hàng nước ăn trầu uống nước. Hãy giờ những người ngồi hàng nước ấy biết không phải là mẹ con, có hỏi thì nó bảo là đứa bế lạc nó bắt được. Người *sốp-phơ* vận máy ô-tô chở hành-khách cũng có nghe thấy đã nghi-tình. Đoạn rồi lấy vé đưa đứa bé lên ô-tô đi. Nhưng xe đi được độ 2 cột ki-lô-mét thì người *sốp-phơ* dừng xe lại bắt Lê thị Cõn giải trình đồn. Hỏi thì thị ấy khai là có bắt gặp đứa bé lạc, hỏi nhà bố mẹ nó không biết mà phải vội về nhà nên không kịp đưa đến trình sở Cảnh, vẫn định đem về rồi hỏi rõ nhà bố mẹ nó để đem trả. Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt thị Cõn 1 năm tù. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho thị ấy xuống 3 tháng, nhưng cho án treo.

Án cắp đồ đạc. — Tòa Thượng-thẩm y án tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt Đào-văn-Lơ tức Đào-thanh-Thiện 3 tháng tù về tội ăn cắp đồ-đạc của hai người tên là Lê-doãn-Kỳ và Phạm-huy-Tảo.

Giết chú của nhân tình. — Ng-văn-Tiu thấy một người đàn bà trong làng lấy chồng còn bé, thì đem lòng nguyệt hoa tán tỉnh, làm cho gái kia phải xiêu lòng, rồi cùng nhau trong đêm trên bọc. Một hôm thấy Tiu bọn người đàn bà đến chỗ từ-chỉ là chỗ vắng người để trì-kỷ cùng nhau. Nương người nhà đã biết ý thị ấy có tư tình với tên Tiu, vẫn đi dình nên hôm ấy bắt gặp, có thét đánh. Bấy giờ tên Tiu sẵn dao cầm sau xông vào đâm phải người chú tại ấy tên là Ng-văn-Đạo bị thương nặng chết. Tòa Nam-án tỉnh Phúc-yên phạt tên Tiu 10 năm khổ sai. Tòa Thượng-thẩm giảm xuống 3 năm tù.

Tiêu tiền quốc-trái. — Đỗ-văn-Tuy là lý-trưởng làng Đoan-xá (Hải-dương) tự tiện bán phiếu quốc trái của dân làng tiêu đến. Đến khi làng đi kiện lại đồ cho tiên cai tên là Hàng tiêu, hiện cơ đưa ra một cái biên lai nhận tiền. Nhưng đến lúc xét thì ra Đỗ-văn-Tuy lấy một mảnh giấy có tên người tiêu-chỉ ký làm biên lai gả nhận tiền, Tòa nam-án tỉnh p at Đỗ-văn-Tuy 3 tháng tù và bắt phải bồi 82 đồng là tiền quốc-trái cho dân làng. Tòa Thượng-thẩm xử tha cho tội tù, phạt 15 đồng và y tiền bồi-thường.

AU CINÉMA TONKINOIS

13, Rue des Eventails

Cậu bé con ở nhà sáec

là một cậu bé con JACKIE COOGAN ra trò khéo nhất cả.

CÓ SÁU HỒI

Phim này thật ngoạn mục

Tả rõ cảnh phong-phú cảnh bi cực của nhà nghệ đi làm trò giong

Đặt cảnh rất tài

Chiều thứ sau 1er Mai và thứ bảy 2 Mai

Có chiếu hồi chiếu riêng để quí-khách Annam xem,
giá hộ riêng xe như sau này:
0 $ 50, 0 $ 30, 0 $ 20, 0 $ 10, 0 $ 05

Tòa án Đại-hình. — Trong vụ án đại-hình tới mai này, *trước kia* bản báo đã đăng rằng có một việc Tây là một người thầu khoán Tây lại ở Vinh phạm tội đánh chết một người nằm bếp rồi sai phu đem chôn giấu. Nay lại có tin rằng vụ ấy có một việc Tây nữa là việc mấy người ăn cắp ở tàu *Pierre Benoit*. Mấy người này đã phải giải từ Ha phong lên Hanoi ngày thứ ba vừa rồi. Còn những việc khác là việc ta cả. Cái sở những việc phải xét tại vụ ấy nay chưa định hẳn, bao giờ làm xong bản báo sẽ đăng.

Phim ảnh tầu. — Tại rạp chớp bóng phố hàng Buồm Hanoi « Familly Cinéma » sắp chiếu một phim ảnh tầu, rất hay! Phim ảnh này của hồi làm phim tầu ở tại Shanghai, chụp tại nước Tầu, phong cảnh bài chỉ và người đóng trò toàn là ở bên Tầu cả.

Chuyện tầu:

ÁI-TÌNH VÀ PHÉP CÔNG CHÍNH

Bi-kịch pha hài-kịch 8 đoạn

Hội làm phim ảnh của người Tầu tại Shanghai, khởi đầu mới gửi phim tầu sang Đông-Pháp lần này là lần thứ nhất, mà phim ảnh này là phim ảnh đầu của hội ấy sẽ chiếu tại Đông-Pháp này vậy.

Quý-khách Annam và Trung-hoa, xưa nay vẫn chê ý thích xem phim ảnh chuyện tầu, vậy nay mai, khi nào chiếu phim ảnh tầu này, chắc là rạp chớp bóng phố hàng Buồm sẽ được đông người xem lắm.

Phim ảnh tầu này sẽ chiếu tại Hanoi trong một tuần lễ, mỗi ngày hai buổi chiếu.

Hai kỳ thi vào ngạch Công-chính. — Đến ngày 16 novembre 1925 tại Hanoi, Huế và Saigon cùng mở kỳ thi Đông-pháp cán-sự lục-lộ (agent voyer indochinois) theo như thể lệ đã định ở trong các nghị-định ngày 18 novembre 1923 và 23 juillet 1924.

Đến ngày 1er décembre 1925 tại Hanoi, Huế và Saigon cùng mở kỳ thi Công-chính chuyên môn tá-sự (agent technique des T. P.) theo như thể lệ đã định ở trong các nghị-định ngày 27 septembre 1924 và 11 avril 1925.

Các đơn xin dự thi hai kỳ ấy đều phải để đến các quan chánh sở Công-chính trong mật hay là sở Công-chính riêng (chefs des circonscriptions territoriales ou spéciales des T. P.) tại Hanoi, Vinh, Huế, Saigon, Phnom-Penh và Vientiane nhận cao đến ngày 1er octobre 1925 là cùng. Các đơn ấy rồi sẽ đệ ra quan giám-đốc Công-chính Hanoi để làm sổ tên những người được dự thi.

Ngạch tòa sứ. — M. Nguyễn-v-Duật, tạm ký thượng hạng tư, tại tòa Ba phủ Thống-sứ được phép nghỉ 29 ngày.

THI BẰNG SƠ-HỌC

Muốn thi bằng Sơ học Yếu-lược, tất phải luyện-tập quốc-văn; mà muốn luyện-tập quốc-văn thì không gì bằng đọc « Chuyện Giải-trí ».

Đã ra đến tập thứ V

Ngạch lục-sự. M. Lê-v-Lan, lục sự hạng nhất ở Hòa-bình, nay đổi về Nam-định;

M. Trần-v-Ngọc, lục sự hạng nhì ở Hà-đông nay đổi đi Hòa-bình;

M. Hà-quang-Bình, lục sự hạng nhì ở Nam-định nay đổi đi Tuyên quang;

M. Vũ-Chi, lục-sự hạng nhì ở Tuyên-quang nay đổi về Hà-đông.

Ngạch công chính. — M. Doan-Quy, Đông-pháp cán sự lục lộ tập sự được nghỉ 30 ngày kể từ ngày 22 avril 1925.

Mau mau, kẻo hết!!! — Cuộc đánh số lập đài kỷ-niệm các chiến sĩ trận vong trước định mở số vào ngày 1er Mai này, nhưng vì hãy còn một ít vé của mấy tỉnh xa chưa bán hết mới gửi về giá, thì hội-đồng coi việc đánh số nay định hoãn lại mươi ngày để bán cho hết thì mới mở số. Ngày nào mở số, thì đồng ấy sẽ có lời bá cáo sau. Số thứ nhất được 10 000 $ 00.

Ở tại bản-báo cũng còn bán vé, giá mỗi vé 1 $ 00. Gửi đi các tỉnh xin đính thêm tiền cước thư-phái-lai (Recommandé). Vậy các ngài nên mua mau, kẻo hết.

Lời cám ơn. — Nay chúng tôi lấy làm thâm tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng đưa đồ phúng viếng, gửi giấy chia buồn và đi đưa đám thân-mẫu, nhạc-mẫu chúng tôi là:

Madame MARIA THƠ

ngày 30 avril 1925.

Trong lúc tang-gia bối-rối, có điều gì sơ-suất, xin các cụ, các ông, các bà miễn-chấp cho thì chúng tôi lấy làm tạ ơn vạn bội.

Cô-sai-tử: Nguyễn-Hữu
Tế - tử: Nguyễn-trọng-An
Dương - Triệu
Vũ-đình-Phúc
cùng gia quyến bái tạ.

Cu-li xe có lẽ cũng phải có giấy nhận thực của thầy tuổi. — Nhân vừa rồi sở Công-chính Bắc-kỳ có hỏi ý-kiến phòng Thương-mại Hanoi về việc sửa đổi lại bộ luật đi đường thì phòng Thương-mại, sau khi đã thảo mấy điều đổi mới, có bàn về vấn đề cu-li xe tay như sau này:

Nhân dịp này chúng tôi muốn lưu ý Chính-phủ về các xe sắt thường hay làm ngỗn-ngang ở đường sá lắm. Mà các xe ấy thường do những người già nua hay là con trẻ kéo nhiều. Trong số những người già ấy thì nhiều người hoặc điếc hoặc mắt trông kém cỏi, mà trẻ con thì nhiều đứa hãy còn ít tuổi, quá chưa thể kéo được. Cái nạn xe cộ sảy ra là vì đó; vậy nếu chỉ cho toàn những người có sức kéo được hãy làm nghề cu-li xe thì những sự rủi-ro ấy làm gì mà chẳng tránh được.

Vậy phòng Thương-mại mong rằng người bản xứ trước khi làm nghề cu-li xe, phải có một tờ giấy của thầy thuốc nhận thực rằng không có tật bệnh gì làm ngăn trở cho nghề ấy và phải có một cái thẻ riêng dán ảnh vào đó.

Nếu định lệ như vậy thì chắc là đỡ được nhiều sự nguy-hiểm, lợi cho cả mọi người: cho công chúng, cho các người trong xe, cho hành khách, cho người người có ô-tô. Ấy là chưa kể cho cả các tòa án nữa.

Cuộc lạc-quyên giúp trường Thể dục Hanoi. — Ngày 15 avril quan cai-trí Marty đã đạt giấy cho các hội-viên hội Khai-trí tiến-đức để thi-hành cái quan-nghị: « Hợp quân sinh thể lực » thì đã có những ông sau này giúp tiền quyên cho trường Thể-dục:

MM Ng-Thành, 50 đồng; Trịnh-xuân-Nghĩa, 50 đồng; Ng-Lễ, 50 đồng; Lê-văn Phúc, 20 đồng; Quan tuần Hưng-yên Ng-năng-Quốc, 10 đồng; Lê-thành-Ý, 5 đồng

Trường Thể-dục xin cảm tạ các ngài một cách rất trân-trọng và mong rằng các hội-viên hội Khai-trí sẽ vui lòng, vì nói giống, giúp cho trường Thể-dục mỗi ngày thêm phát đạt.

Các ngài nào có lòng quyên tiền thì nhờ nào xin cứ gửi về cho ông chánh thủ-quỹ Lê-văn-Phúc thu nhận.

Trường Thể dục lại cảo.

Ấy! Ấy! Ngày hôm nay ở G. M. H. bắt đầu bán rao hàng các đồ thường dùng trong nhà.

Xem lời cáo bạch ở trang thứ ba.

Hợp-thiện hội. — Bản hội có mua 12 mẫu ruộng để mở rộng thêm Phúc-trang đang xin phép quan Đốc-lý để đi quyên trong thành-phố, mà đã có những nhà từ-thiện nghe thấy tin nhiệt thành gửi đến cúng vào việc tận đất ấy như sau này:

Ông Pasn-v-Bái, 50 đồng; bà Trần-thị-Thông 59 hàng Than, 2 đồng; ông Ng-hoàng-Lô, 59 hàng Than, 1 đồng; ông Phạm-nhuận-Hoàng, 10 hàng Giấy, 2 đồng; ông Vũ-khắc-Nương, 94 hàng Bạc, 2 đồng; ông Ngô-khắc-Thiện, 1 hàng Bạc, 6 đồng; Phúc-hưng hiệu, 22 hàng Đào, 1 đồng; ông Hồng-Xương, 16 hàng Đường, 2 đồng; bà Lê-thuận-Khoát, 42 hàng Đào, 3 đồng; ông Vũ-đang-Tấn, dit Tân-tiến, 20 hàng Bông, 5 đồng; ông Nguyễn-Quan, 98 hàng Quạt, 2 đồng; ông Lệ than, 14 hàng Đào, 3 đồng; ông Hứa-loang-Thịnh, 17 phố Bát-đàn, 50 đồng; ông Ngô-Thịnh, Cựu kinh-Lịch, 94 phố Thuốc-bắc, 5 đồng; ông Ng-Thước, 8 phố Bát-đàn, 3 đồng; ông Đặng Phúc-Đức, 89 phố Thuốc-bắc, 3 đồng; ông Trần-v-Thìa, 18 phố hàng Thiếc, 1 đồng; ông Ng kim-Lân, 93 hàng Buồm, 50 đồng; ông Nguyễn sâm Vân, 11 hàng Bông, 5 đồng; ông Đặng-Thu, 37 hàng Điếu, 1 đồng; ông Tạ-v-Thành, phán-sự, 24 hàng Vôi, 5 đồng; Lê-v-Cấp, 22 hàng Bông, 5 đồng Cộng: 167 đồng.

Các chợ buôn bán ở chợ Đồng-xuân làm lễ kỷ-an tinh sổ còn 11 đồng đem cúng vào Hội-trí để thêm vào tiền mua đất mở rộng Phúc trang và 14 bao nến cũng vào chùa Hợp-phúc.

Bản bội kính tạ các ông các bà đã lưu tâm giúp việc phúc.

Hợp-tịch Hội-trưởng,
Nguyễn-hữu-Long.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bác-quản xin các gái mua báo khi có việc gì viết thư đổi hỏi bản-quản, thì cho biết cái tên in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quản cái giấy quản ấy, để cho người tìm đã tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thêu quá, khiến sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quản không biết ai mà trả lời.

Số 178

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Người lái-thuyền nói:

— Cơm áo cốn tôi, khi nào tôi lại chịu ghé vào để cho các bác hưởng cái sung-sướng.

Người kia lại nói:

— Bác lái *Trương* ơi! Bác đừng nói thế. Anh em chúng tôi chỉ cốt bắt thằng tù ấy mà thôi. Bác cứ ghé vào đây!

Người lái-thuyền vừa chèo vừa nói:

— Trong mấy ngày nay tôi mới vớ được một đám, bây giờ ghé vào để cho các bác phỗng tay trên phải không! Xin hai bác cao giậu, hôm khác sẽ nói chuyện.

Tống-giang ngẫm người ra, không hiểu ý trong câu nói, chỉ thì-thào bàn với hai tên công-sai rằng:

— Bác lái thuyền này thật tử tế! Để hết lòng cứu sống cho ba chúng ta. Bao giờ ta đám quên cái ân đức này. Chẳng qua lòng trời giun-giũi cho chiếc thuyền này đến để cứu vớt bọn ta đó.

Người lái chèo thuyền đi, đã cách xa bờ. Ba người phục ở trong khoang trông lên trên bờ thì thấy bọn cầm đuốc cũng đã rát về phía bụi lau, ánh lửa sáng rực.

Tống-giang nói:

— May quá! thật là gặp được người lành, tránh xa kẻ ác, ta đã thoát khỏi cái vòng tai-nạn lấy rồi!

Bỗ g nghe tiếng người lái vừa chèo thuyền vừa hát theo giọng *Hồ-châu* mà rằng:

« *Lão nông sinh trưởng ở giang-biên,*
« *Chẳng thích giao du chỉ thích tiền.*
« *Đêm qua thấn báo cho lão biết,*
« *Hôm nay được cái bổng tự-nhiên.* »

Tống-giang cùng hai tên công-sai nghe bài hát ấy, có ý khiếp sợ, *Tống-giang* lại nghĩ thầm: Có lẽ người ta hát đưa đó mà thôi. Ba người còn đang thì-thào nghị-luận với nhau thì trong khoang thì bỗng thấy người lái thuyền buông mái chèo xuống, rồi nói:

— Mấy đứa công-sai khốn-nạn kia, xưa nay mày chỉ quen làm hại những cánh tay chơi, bây giờ đã gặp lão đây thì ba chúng bay muốn ăn miễn dao-phay hay là muốn ăn chảo hỗn-độn?

Tống-giang nói:

— Bác nói đùa chúng tôi làm chi thế! Thế nào gọi là miễn dao-phay và thế nào gọi là chảo hỗn-độn?

Người lái thuyền trừng mắt mà bảo rằng:

— Ông lại nói đùa với chúng bay à! Chúng bay muốn ăn miễn dao-phay thì ta có một lưỡi dao thật sắc ở dưới ván thuyền kia, không cần phải bổn nhát nằm nhát gì, chỉ cho mỗ đưa một nhát rồi quăng xác xuống sông; nếu chúng bay muốn ăn chảo hỗn-độn thì mau mau cởi áo quần ra, rồi cứ trần-truồng mà nhảy xuống sông tự-tử.

Tống-giang nghe nói, nín lấy hai tên công-sai mà bảo rằng:

— Trời ơi! Khổ sở chưa! Thế này mới thật là phúc bất trùng lai, họa vô đan chí!

Người lái thuyền quát to lên mà rằng:

— Ba chúng bay mau mau bàn nhau mà trả lời cho ta biết.

Tống-giang đáp rằng:

— Ông lái thuyền ơi! Ông không biết rõ. Chúng tôi là kẻ có tội, bị đày ra *Giang-châu*, xin ông thương tình mà tha chết cho ba chúng tôi.

Người lái thuyền lại quát to lên mà rằng:

— Chúng bay nói phiếm cái gì thế! Tha cho ba người chúng bay hay sao! Nếu người ta cũng không thà! Xưa nay ông đã nổi tiếng là *Cầu-kiếm Trương gia-gia* đây, cha cũng chẳng từ, nọ cũng không nể. Chúng bay nên cầm mồm đi mà mau mau nhảy xuống sông cho rồi!

Tống-giang lại kêu van mà rằng:

— Chúng tôi xin đem hết vàng bạc, áo quần ở trong hành-gói này để dâng nộp ông, chỉ xin ông mở lòng nhân-đức mà tha cho ba chúng tôi được toàn tính-mệnh.

Người lái mở tấm ván ở đáy thuyền lên, rút ra một lưỡi dao sáng loáng, rồi quát to lên mà rằng:

— Ba chúng bay muốn thế nào?

Tống-giang ngửa mặt lên trời mà than rằng:

— Chỉ vì tội không biết kính trời đất, không biết hiếu với cha mẹ, phạm nhiều điều tội-ác, để đến nỗi liên-lụy cả bai người nữa.

Hai tên công-sai cũng nín lặng *Tống-giang* mà bảo rằng:

— Ông ấy-tư ơi! Thôi thì ba chúng ta cùng chết với nhau một chỗ vậy.

Người lái thuyền lại quát to lên mà rằng:

— Ba chúng bay mau mau cởi áo quần mà nhảy xuống sông đi. Nếu không nhảy xuống thì ông sẽ cho mỗi đứa một nhát mà bắt xuống sông bây giờ!

Tống-giang và hai tên công-sai cùng cùi lấy nhau mà ngành nhìn ra mặt sông. Bỗng nghe có tiếng mái chèo rộc rạch ở dưới nước, người lái thuyền cũng ngành đầu trông lại, đã thấy một chiếc thuyền con tự phía trên dòng sông chèo xuống như bay.

Trong thuyền có ba người một vị đại-hán tay cầm cái đinh-ba đứng ở mũi thuyền, còn hai người nữa thì đang chèo thuyền. Nhờ có bóng sao sáng, trông thấy chiếc thuyền đã đến trước mặt.

Vị đại-hán đứng tại mũi thuyền kia cất ngang cái đinh-ba mà quát to lên rằng:

— Lái thuyền nào đó mà dám hành sự ở chỗ này! Hàng-hóa trong thuyền ai trông thấy thì người ấy có phần.

Người lái thuyền nghe nói, vội-vàng đáp rằng:

— Ngỗ là ai! Chẳng hóa ra *Lý* đại huynh đấy à! Đại-huynh đi buôn phương nào thế mà không cho em đi theo?

Vị đại-hán nói:

— Bác lái *Trương*! Một mình bác dám vùng-vẫy ở đây. Hàng-hóa trong thuyền bỏ lăm đấy chứ!

Người lái thuyền nói:

— Tôi nói ra thì bác cũng phải biết cười! Trong mấy ngày nay tôi thật chẳng-quẩn, có bạc lại thua, chẳng còn đồng tiền nhỏ, đang nghĩ buồn-rầu tại bến vỏ sông, bỗng có một toán người ở trên bờ, đuổi ba mâm hàng-hóa xuống thuyền tôi, tức là hai tên công-sai và một tên tội-tù đeo mà lẫn nhẩy, không biết người đâu. Hẳn nói là bị đày ra *Giang-châu* mà cổ chẳng thấy đeo gông gì cả, còn bọn đuổi theo ở trên bờ nói kia tức là hai anh em nhà họ *Mạc*, đang muốn đòi bắt lại, nhưng tôi thấy có món bở, khi nào tôi chịu trả ai.

Vị đại-hán lấy nói:

— Chết nỗi! Cái lẽ đại-huynh ta là *Tống-công-minh* đó chăng!

Tống-giang ở trong khoang thuyền nghe tiếng quen quen, liền kêu lên rằng:

— Hảo-hán nào đấy! cứu lấy *Tống-giang* này!

Vị đại-hán giật mình kinh ngạc mà rằng:

— Chính phải đại huynh ta rồi, sao không ra đây!

Tống-giang ở trong khoang thuyền chui ra, nhờ bóng sao sáng, trông thấy vị hảo-hán đứng ở mũi thuyền kia tức là *Hồn-giang-long Lý-tuấn*, mà hai người chèo thuyền ở phía sau lưng thì một người tức là *Xuất-động-giao Đồng-uy* và một người tức là *Phiên-giang-thần Đồng-mãnh*.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
Mặt vuông, kiểu
có chữ số-quang
BẢO HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
29, Phố Paul Bert. — HANOI

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Conflé của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cũng tốt cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên dùng rất tốt.

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa nay cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại
COMPTOIRS COLONIAUX CHIRIS
Haiphong. 2238

金泰號正名茶

CHÈ ĐẦU XUÂN SỚM

Bản-hiệu có nhiều các thứ chè đầu xuân rất tốt được cả nước lần lượng. Hiện nay có hai thứ chè Nhất-phẩm và Tam-hiệu Liên-tâm đầu xuân ». Xin các ngài quang-cố các những chè như sau này

Chè Nhất-phẩm — Chè Tam-kỳ
Chè Nữ-quế — Chè Taiêu-thai
Chè Mai-thái — Chè Tam-nguyên
Chè Kim-mẫu

Những thứ chè đầu xuân này là những thứ chè thượng-hạng lại có tân-hiệu sang trước nơi có mà bản đã được nhiều các ngài công nhận. Vậy bản-hiệu xi. kính mời các ngài chiếu cố cho, bản-hiệu lấy làm hân-hạnh lắm.

Kính trình
LÊ-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khach, Téléphone 272. 2101

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau mình phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, cứ mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phải yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhạm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Pilules Antidysentrique

Thuốc lị rất thần-hiệu đau nặng đến đâu uống cũng khỏi.

Mỗi ngày uống 10 viên
Mỗi lọ giá : 0$60

BÁN TẠI :
Hiệu Bào-chế MONTÈS
HANOI

Ô-tô kéo xe tay. — Hồi 6 giờ 57 chiều hôm kia chiếc ô-tô trong có một người tự tử, đi đến đầu phố hàng Bạc, trông thấy chiếc ô-tô ở đằng hàng Ngang đi ra hàng Đào, lại xe-đi-en cũng đi đến, hiếc ô-tô ấy đứng lại, sau lại lùi một ít mà không bóp còi, không trông lại đằng sau thành đâm phải cái xe tay trong có hai người đàn bà ngồi. May cái díp ô-tô đâm vào trục xe cho nên xe tay không đổ bẫn, mà hai người đàn bà bằng xuống đất, tuy lăn được, chạy vào hè, thế mà ô-tô lại cứ vận máy chạy, lôi cái xe tay sềnh sệch, người đứng xem phải kêu rầm lên thì ô-tô mới đứng lại gỡ cái xe ra May mà không xảy ra sự nguy-hiểm gì Hán-Thần

Xà-phòng « GADY »
có chất Glycérine
Mỗi bánh : 0$20

BÁN TẠI :
Hiệu Bào-chế MONTÈS, Hanoi

Việc làm phúc bốc mộ âm-hồn ở chùa Châu-long. — Thưa các ông, các bà.

Nguyên khu bãi giáp hồ Trúc-bạch cách chùa Châu-long độ 300 thước tây, bên này nhà nước mở đường đến mà khu bãi ấy có nhiều phần mộ lắm. Độ mấy tháng trước, nhà nước đã sức và đăng báo, ai có phần mộ ở đấy thì phải đem đi ; bây giờ còn còn một nghìn phong, không có ai nhận cả. Nay bản-tăng thừa lệnh quan Đốc-lý truyền, bốc những phần mộ vô thừa nhận ấy, đem táng nơi khác, hiện đương khởi làm,

Bản-tăng thiết nghĩ : việc cũng là việc phúc, vậy xin các ông, các bà nghĩ tình nhân-loại, bằng-tâm hăng-sản, ít nhiều đề cùng với bản-tăng làm cho được tròn quả phúc, thì bản-tăng lấy làm hân-hạnh lắm. Sau này bản-tăng có lời kính cáo để các ông, các bà biết cao rằng : Bản-tăng không có cho người đi quyên-giáo đâu cả, nếu các ông, các bà, có lòng từ-thiện, hoặc cúng tiền, hoặc cúng vàng, xin cứ đưa đến tại chùa Châu-long, bản-tăng xin nhận, lập tức xin đăng phương danh lên các báo để cảm tạ tấm lòng từ-thiện của các ông, các bà.

Châu-long tự bản-tăng
Kính-bạch

Xe đụng nhau. — Hồi 10 giờ rưỡi ngày 29 vừa rồi, một cái xe tay do Ng-v-Lợi kéo, đi đến ngã tư hàng Đường, sang hàng Đồng và phố Mới thì đụng phải chiếc xe bò chở xi-măng do Đặng-khắc-Yên kéo. May không việc gì đến người, chỉ hư hỏng xe mà thôi.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0$90

海肝魚丸

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Đi đâu hay ai rủ. — Một ngày 27 avril thành phố ta xảy ra ba đám mất con gái, một đứa 13 tuổi con nuôi M. Ng-văn-Thân ở số nhà 238 phố Maréchal Pétain ; đứa thứ hai 17 tuổi tên là Ng-thị-Lương con Mme Đặng-thị-Bảy ở số 9 phố Henri Rivière và đứa thứ ba trạc 17, 18 tuổi, em vợ M. L. ở ngõ Courbet.

Nghe đâu ba cô thiếu-nữ nói trên này đều có quen biết nhau, bình nhật thường vẫn đi lại chơi bời nhà nhau mà nay tự nhiên biến mất trong một ngày thì cũng lạ thật. Mọc mìn cuống ? Hòn duyên tôi puộn chăng ? Hay quả nghe theo ai chăng ?

Lại ngày hôm sau là 28 M. Trần-đình-Tăng ở số 31 phố Canvigaon cũng trình mất đứa con gái nuôi tên là Mai 13.

Thế là trong hai ngày mất bốn cô thiếu nữ trạc gần bằng nhau cả thảy cũng là một vấn-đề khiến các thầy một phen để tâm tới vậy.

Ngã ô-tô. — Hồi 15 giờ 15 ngày 28 avril ở phố Bonnal có chiếc xe ô-tô vận tải của M. Louis Sen ở số nhà 157 phố Đầu cầu đụng vỡ tan chiếc xe tay PPB 469 của hiệu Vve Lepêtre May không việc gì đến người.

NAM-ĐỊNH

Bỏ thuốc mê lấy của. — Hôm 24 avril, bà Vũ-thị Bá ở phố Harmand có trình tại sở cẩm rằng tên Ng-v-Lược và Vũ-huy-Phấn bỏ thuốc mê cho cháu gái là Trần-thị-Cần rồi lấy mất 800 hạt vàng và 1 đôi vòng cẩm. Tất cả đáng giá 250 đồng.

Nghe đâu việc ấy như sau này :

Hôm 22 avril, tên Lược và tên Phấn cũng là cháu bà Bá có đưa một phong thư đến bảo bà ta mang ngay vân-tự xuống phủ Nghĩa-hưng mà lấy nợ.

Bà ta tưởng thật đi ngay, lại nhân nhà vắng mượn luôn hai đứa cháu nhà họ.

Không ngờ chúng nó ở nhà đồng-tình với nhau bỏ thuốc mê cho Thị-Cần lấy các đồ vàng nói ở trên rồi đi trốn.

Đứa ở gái thị Cần tưởng là chủ sốt nên cũng không có ý ngờ gì.

Mãi hôm 24 avril, bà Vũ-thị-Bá về mới biết là thị-Cần bị thuốc mê, kiểm đồ vàng thấy thiếu, liền đi trình sở cẩm.

Sở cẩm đã phái người đi tầm nã đã bắt được tên Lược, còn tên Phấn vẫn chưa tìm thấy.

Chắc rằng tên này rồi ra sở Mật-thám cũng tóm được nốt.

Ước ao rằng quan trên sẽ tra cho ra kẻ làm toáng mê mẩn rồi trừng-trị cho chúng một cách rất nghiêm để làm gương cho kẻ khác.

CAO-BẰNG

Tiệc tiễn hành. — Tối 23 avril, ở cửa hội-quán hội Tri-tri đã đặt tiệc tiễn quan Quản-đạo Hà-lương-Tín đi Moncay. Ông Vũ-đình-Khôi, hội-trưởng thay mặt cả hội chúc mừng và cám ơn ngài đã lập ra hội, hưng-thịnh trong 19 năm nay, nay ngài cao thăng đi nơi khác, thực lấy làm mừng, mà lại lấy làm tiếc, vì ngài là một tay gánh-vác cho hội ; ông Hà-lương-Tín đứng lên cảm tạ tấm lòng trân trọng của hội, và chúc hội hai chữ trường-thọ. Rồi ông hội-trưởng lại đưa ngài đi xem phòng đề sách, và các lớp học, và bàn các công việc nên làm về sau này. Anh em trong hội kể cũ, người mới, sẵn-sóc chuyện trò khi khứ lưu một cách thực là vui vẻ. Đến 11 giờ mới giải tán.

Đến 6 giờ kém một khắc sáng sớm hôm 24, hàng hội lại ra tiễn ngài tại sở ô-tô, có mấy ông phú-thương và mấy ông tổng-sự bên Nam-chính cũng ra tiễn. Ông Quản-đạo lại đặt tiệc sâm-banh để đáp lễ, đúng 6 giờ rưỡi ông Hà-văn-Mão là sáng lập hội-viên lấy xe ô-tô riêng, đưa ngài và quyến đi Na-châm.

Xem ra ít lâu nay ở Cao-bằng, giao tiếp và sự tổng tiễn thực là một thiết và hòa-nhã, thực là xứng đáng bậc chữ hợp-quần. Còn như hành vận của quan Quản-đạo mới, từ khi tòng sự đến khi xuất chính tại Cao-bằng gần 20 năm, nhờ ơn trên thực là thanh-thản, mà ông cụ thân sinh ra ngài, nguyên giáo-sư bên giáo-hạn vẫn còn cường kiện, nghe đâu trước khi quan Quản-đạo đi cung chức, đã xin phép về Ninh-bình thăm cụ. Như thế mới biết cổ nhân nói chữ cập-kiến, và chữ châu-lạc, quí hồ là nhường nào !

H. N. lai cảo

PHỦ-LẠNG-THƯƠNG

Thuyên chuyển. — M. Ng-đình-Nhẫn, thư-ký hạng năm ngạch Công-chính, ban hóa-xa tăng sự tại ga Phủ-lạng-thương, nay được thăng Chef gare Lim.

VIỆC KINH-ĐÔ

Rước tượng lên Vạn-niên-cơ. — Hồi 7 giờ ngày mồng một tháng tư ta (22 avril 1925), bộ Công đã rước pho tượng của đức Kim-thượng Khải-định Hoàng-đế tự nhà tả-vu để lên tòn trí ại nơi Vạn-niên cơ là tòn-lăng cửa Kim-thượng làm sẵn tại làng Châu ê cách Kim-thành Huế chừng 15 kilomètres.

Pho tượng ấy bằng đồng đỏ nặng một tấn rưỡi, đúc rất tinh xảo, của nghệ của Pháp-Anh gửi tặng Hoàng-thượng khi ngài lễ Tứ-tuần.

Khi rước pho tượng ấy đi thì đình thần hạ quan có theo hầu, pho tượng để trên cái long đình bọc nỉ vàng 120 tên lính gánh, khi lên tới lăng và khi tòn trí đã xong thì có làm lễ tạ và mừng, ấy là đã tòn trí một pho tượng tại Vạn-niên cơ là một việc long trọng đã hoàn thành vậy.

Án mạng. — Cách vài hôm nay, tại trong thành, có xảy ra một chuyện án mạng của một người ở trọ tại nhà một người đàn bà góa kia vì bệnh mà chết ! Người ở trọ ấy quán ở tỉnh Bình-định cũng là một nhà phú hữu, ra Huế để xin việc trong thuế yến-sào lại ở trọ nhà người đàn bà góa ấy. — Được nghe chuyện một người giàu có đi đến xứ người chỉ có một thân mình lại ở trọ rồi vô bệnh mà chết, mà khi chết thì của tiền đem theo đâu hết sạch thì ai lại chẳng ngờ rằng chết như thế là chết phi mạng, mà đã có kẻ âm mưu sát nại để đoạt lấy tiền tài, cho nên khi sự ấy mới xảy ra được một hôm thì đã nghe có lắm lời đị nghị mà ai cũng chắc rằng người chủ nhà trọ chẳng khỏi tội lấy vạ vào.

Vậy khi sự ấy đã xảy ra thì quan Đề-đốc Hộ-thành liền báo cáo việc ấy rồi xin đem đến nhà thương khám nghiệm và xét xem sự bành động mấy lâu nay của người khách trọ ấy xử ra thế nào. Tử tại ấy khi đem qua nhà thương thì quả thấy thuốc đã mở xem, cao biết rõ có gì mà chết thì đã xét được rằng bởi người ấy thái mất mấy khảo đại trường, còn như sự hành động thì người ấy đến Huế từ trong khoảng năm ngoái mà công việc hãy chưa làm ma tiền phí tiền bạc đã hết, lại có viết cái thư đề gửi về nhà lấy bạc ra mà tiêu dùng, thơ chưa kịp gửi thì đã bị chết. Còn như đồ hành lý đem theo thì đã phải cầm cố hết ma tiêu dùng, vậy đã xét được nguyên ấy như thế thì đã cho mai táng và tư cao thân nhơn biết.

Ấy đó nhờ có quan thầy thuốc mổ thấy khám nghiệm mới rõ bệnh tình, nếu không thì cái người ấn nầy sẽ sinh biết bao là điều oan khổ.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG BÌNH

Vẽ sự đói kém ở bản-hạt. — Trong mấy số báo trước đã có tường thuật cái tình hình cơ hoang ở bản-hạt là chỉ ý muốn cổ-động các nhà cự-phú đại-thương trong Nam ngoài Bắc kíp chở gạo đến bán cho thật nhiều, để giúp vào một vài phần trong việc cứu-tế lớn lao của quan trên. Lại có một ý nay nữa là tỏ bày cái cảnh tượng đói kém một cách thống-thiết, để các nhà có hăng tâm hăng sản, quyên-trợ vào cuộc cứu-hoang để gánh vác một vài phần trong việc cần cấp của nhà nước.

Nay đã đến lúc cái nạn cơ-cần đã gần hết rồi là nhờ bấy nay quan trên đã thi-hành đủ mọi phương-pháp cứu-cơ rất công-hiệu, và lại mùa mới đã sắp đến nơi, chỉ trong vòng một tháng nữa là đã gặt hái được cả rồi.

Lấy cái đại-thể về sự đói kém ở toàn-kỳ mà xem, thời tỉnh Quảng-bình này là nhẹ hơn cả ; tuy độ tháng chín năm ngoái tỉnh nhà cũng bị một cái cảnh ngộ chẳng may như các tỉnh khác trong Trung-kỳ vậy, nghĩa là cũng bị mưa lụt, cũng mùa mất, cũng gạo thua, song cái nạn vũ-lạo chỉ có hai hạt là huyện Lệ-thủy và phủ Quảng-ninh thu-hại mà thôi, chứ còn ba phủ huyện nữa không lớn thương gì mấy cả, điền hòa tuy tuất-bát nhiều ít ít, song lúa cũ cũng hãy còn nhiều. Nhân dân mà đến nỗi thiếu ăn, là vì trong tỉnh có việc làm đường xe lửa dân phu tấu tập đông quá, nào người Hà-tĩnh, Nghệ-an, Thừa-thiên,

(*Xem trang thứ tư*).

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 30 Avril 1925
NGU LINH GIẢNG THẾ

Tối thứ sáu 1er Mai 1925
NGỌC-HOA PHẠM-TẢI

Sự tình ai thấy thời thương,
Hồn oan xuống cửa Diêm-vương giãi bày.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Tên tôi là Nguyễn-văn-Hợp, làng Cổ nhuế, thôn Đống, phủ Hoài-đức, tỉnh Hà-đông, có người anh ruột tên là Nguyễn-văn-Hòa, vào khoảng 41-42 tuổi, người rong rỏng cao, mắt bé, da đen, đầu hủi, có râu, có vợ được ba con gái. Anh tôi đi làm ăn đã ngoài sáu năm nay, không thấy tin tức gì. Vậy ông bà nào biết anh tôi ở đâu thì xin, hoặc viết thơ cho tôi để tôi đi đón, hoặc bảo anh tôi viết thơ về để cho nhà đỡ nóng ruột.

Nay kính
Nguyễn-văn-Hợp

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKIOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo khoa tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho thiên hạ và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Hội-đồng phụng lời chân phái rằng :

Chiếu nay đại được phòng văn MONTÈS qui-dong, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng quả rất hay, đáng nên giữ thường, truyền lực phải thi gửi cho qui được phòng chế-tạng để lưu hành-giả.

● Khâm thử.

Rượu này đã kê cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư (ở báo này).

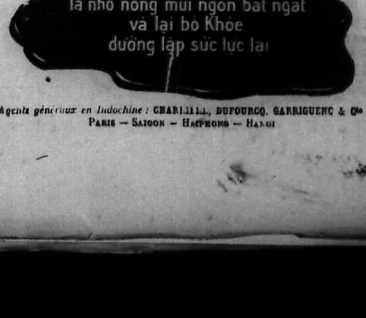
GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

GIAN BÁN ĐỒ THƯỜNG DÙNG TRONG NHÀ
Mấy thứ giá hàng

Ấm cà-phê bằng aluminium poli, quai rọi, ...	4 fr. 50
Một bộ 5 cái xoong, bằng aluminium poli, cán bằng gỗ. . .	50 fr. 00
Faitout bằng aluminium poli, giang vại 20 c/m.	15 fr. 00
Passe bouillon bằng sắt mạ thiếc cán gỗ 16 c/m.	2 fr. 25
Poelon bằng aluminium poli, cán gỗ sơn, vung có núm 10 c/m.	7 fr. 50
Cối lèm xã-cầu, tùng gỗ, 2 lít, dùng cho 6 người. . .	95 fr. 00
Kéo bằng thép bóng	5 fr. 00
Dao tới kiểu Thụy-sĩ	6 fr. 50

SOITS POSTAUX N° 40

Rượu DUBONNET
là rượu bổ Khỏe
và lập dưỡng sức lực lại

Rượu DUBONNET
danh tiếng
là nhờ nồng mùi ngon bát ngát
và lại bổ Khỏe
dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine : CHARBEAUX, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

Quảng-trị đến trú ngụ ở dọc đường hỏa-xa để làm thuê làm mướn đông không biết cơ man nào mà kể, chẳng những đàn ông mà thôi, đến cả đàn bà con trẻ nữa, vì rằng có nhiều tỉnh lại gặp cái nạn cơ-cận gồm ghê gắp mấy tỉnh nầy nữa, cho nên họ đi phiêu-lưu đến bản-tỉnh để tìm kế sinh nhai, một người cu-ly đi, lại đem thêm nào vợ nào con, nào cha già mẹ yếu nữa, cho nên giá gạo phải cao, mà dân tình thành ra cát-cứ; nhưng cũng không đến nỗi khốn cùng là nhờ được quan trên hết sức cứu giúp, nào là chẩn-cấp, nào là bảo lĩnh cho các hạng bần dân để vay tiền vay thóc ở các nhà phú hộ đến mùa sau mới giả, mà tiền lãi tính thật nhẹ; nào nguiêm cấm các nhà điền chủ không được bán thóc giá cao quá, và hiểu sức cho họ phải bán phân phát cho dều, nào đứng làm Đại-lý coo các dân-xã về việc cầm phiếu quốc-trái với nhà Băng, nào mua gạo ở các ghe mành nhập-cảng để bán lại cho nhơn-dân giá hạ. Bấy lâu trong vòng bốn năm tháng nay quan trên đã tận tâm thi hành đủ mọi phương-pháp cứu hoàng rất công-hiệu và rất chu đáo, nhơn dân thật được đội ân nhiều lắm, cho nên tuy thóc cao gạo kém mà nhơn dân vẫn được thái bình.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Người bị bệnh giịp và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình một nhọc mà lạ rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng đau mình, khó thở, một nhọc lạ thường.

Chân huyết kém bổ đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết mạnh chắc đi thì trong khi ốm à: chắc sắt như tí mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi lo nữa.

Uống thuốc ấy rồi đến dạ giầy thì tan ngay, không sợ nguy hiểm gì cả. Chỉ rong vài lôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người cảo bị bệnh giịp mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau đa giầy, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc nầy thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ nông độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) nầy thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng báo-chí lớn đều có bán cả.

2056

Một cái diệu-pháp trừ bệnh

Trong đời người ta, những điều cần sự nhất là những chứng đau xong mà giai, những nỗi một nhọc hốc tóc hàng ngày vì không những ấy làm cho chân huyết suy đi, gần sốt kém đi, hại cho cơ thể hơn là những tật bệnh lớn.

Vì vậy, nhiều gia quyến lắm, mỗi khi người lớn hay trẻ con trong mình không được khỏe mạnh, thì người ta thường dùng thuốc Pilules Pink. Thuốc ấy nguyên bổ huyết, bổ não, rất tốt cho hạng phụ nữ, mới sang và trong số đã cho chất dùng cho người yếu rất tốt.

Hiện nay muốn giữ cho bệnh tật khỏi làm đau đớn, thân thể mệt-nhọc mà muốn bồi-phục lại, và sức khỏe muốn giữ gìn cho trẻng-kiện, thì không có thuốc gì công-hiệu bằng thuốc

PILULES PINK

Thuốc Pilules Pink, hiệu báo-chế nào cũng có bán.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng: phàm những số liền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-da (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số liền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giấy thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp.

Mắc bệnh giịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọl.

Giá tiền 0$90

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU:
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rất mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ. Mau mau kẻo hết hàng tốt.

2026

ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH

Tàu thủy ở Viên-tiane về tối chủ-nhật thì sáng thứ hai xe ô-tô chở thơ và hành-khách ở Thakhek về xuôi Vinh.

AUTO-POSTALE

TỪ VINH ĐI TH. KHEK

Ngày thứ sáu đúng 7 giờ sáng chạy, chiều thứ bảy đến Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Mỗi chủ nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi . . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI, Vinh, Đông-hà, Yên ly, Thakhek hay là Napé

DẦU "CRÉSYL" THIỆT
và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thì có một mình hiệu

CRESYL-JEYES
ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OẠN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỊNH OẠN tả-thấp, ôn dịch thủ vật.
THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuộc địa, để dùng mà rửa ráy nhà cửa khỏi độc-địa, có thể trong những nơi mà bịnh tiếp theo sinh ở đó que.
KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật thu độc, trùng và muỗi mòng, bổ chết, gian mùi và nhẹ-nhẹn.

Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đặng trọn trừ hai hôi hám mà thôi.
HÃY CẨN CẨI CÁNG CHỪ kẻo nhà nhiều có nhái hiệu "CRESYL-JEYES".

POINCARD & VEYRET, COMPTOIRS D'EXTRÊME ORIENT

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酗 補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每 睇 飯 吞 啦 每 吞 啦 沒 喊 罐 歌 唉 耕

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2099

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy gầu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phải làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết
MAU BỔ 1240

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

BỆNH NHỨC ĐẦU
như cầm lính đâm vào

Khi mới phải đau thì thấy nhức đầu, đau mắt, rồi sau sinh ra bệnh chóng mặt, dai bên thái-dương thấy đật mạnh, tai thay ù-ù, người bệnh thì thấy đau nhức lạ-lùng hình như cái linh nó đâm vào đầu vậy. Rồi thì chuyển-động đến cả tâm can, sinh ra đau tức, đột gan, trống ngực, lấp các đường mạch mau (mạch máu sung lên, sát sát các mạch máu, trí-hạ), não nát. Những đau bà thì kinh-nguyệt bất điều, mà đau đớn lạ-lùng, huyết không được sang-tạo, thường hay ra mồ cam, sức khỏe giữ dần đi. Tay vậy mà muốn chữa, thì cũng không khỏi gì, chỉ dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

có thể khỏi hẳn ngay được các bệnh rắn đã mắc phải từ trước. Bây giờ các gân cốt lại vận-động như thường.

Thực là một thứ thuốc rất thần-hiệu, chữa khắc kỉ có đến hàng nghìn bệnh nặng mắc cũng bệnh ở ngoài da.

Bệnh đã nặng, đã lâu, đã chuyển sang bệnh gì mặc lòng, dùng thứ thuốc ấy thì nổi sạch, mà không còn một thứ bệnh gì ở ngoài da nữa, như bệnh cái cảm ở mặt, bệnh lang-ben hắc lào.

Thuốc « DÉPURATIF RICHELET » nay có bán ở các hàng thuốc lớn.

Thực là công hiệu

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

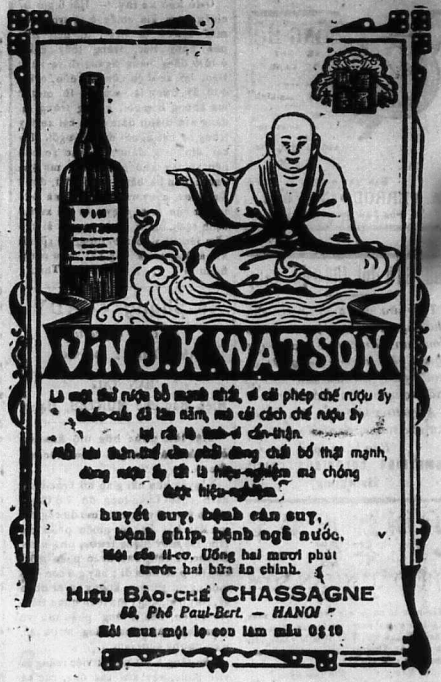
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

Là một thứ rượu bổ mạnh nhất, vì cái phép chế rượu ấy
thảo-cầu đã làm nằm, mà cái cách chế rượu ấy
lại rất là thảo-cẩn-thận.
Nhà nào thân-thể cần phải dùng thứ bổ thật mạnh, dùng rượu ấy thì là hiệu-nghiệm mà chóng được hiệu-nghiệm.

huyết suy, bệnh cần suy, bệnh giịp, bệnh ngã nước,
Một cốc tí-co. Uống hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
60, Phố Paul-Bert. — HANOI
Bắt mua một lọ con làm mẫu 0$10

CÔNG-TY VẬN-TẢI ĐÔNG-PHÁP
7, Boulevard Bobillot — HANOI

XƯỞNG XE Ô-TÔ BOBILLOT

Bán các sơ Michelin
cho ô-tô và xe lay

Độc-quyền về bằng ô-tô
MAJOLA 7 và 10 mã-lực
COTTIN DESGOUTTES 12 và 18 mã-lực
Camionnettes LUC COURT
1000 và 1800 kgs

Xưởng chữa xe
do một nhà chuyên-môn chỉ-trương

Chữa các xe ô-tô xe ngựa và xe lay cũ thành mới

CHO THUÊ, MUA VÀ ĐỔI
ô-tô và xe lay

Bán buôn các thứ

Gởi giây thép thì đề tắt là CHEDOTAU HANOI — GIẤY NÓI SỐ 73

MỰC HIỆU
JOLY
TỐT HƠN
Các thứ mực khác

PACHOD Frères & Cie Lyon

2050

VỚI 20 QUAN, QUÝ KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua
Một cái vé PANAMA có rút số

Lúc mua phải nộp ngay 20 quan và trong 10 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như đã điều khoản nói trong bản vẽ mỗi ngày rút số ra mấy số, có thể làm nên giàu có được.

Nếu trúng lần đầu được ngay rút 5 vé, chỉ mình mình có quyền số-hữu, mà lần rút số sau cũng cứ thế mà rút ra đúng như điều kiện nói trên, nếu vé của mình trong số được lĩnh nguyên cả 10. Mỗi vé PANAMA thì các vé trong một lô, giá tiền lớn từ 500.000 cho đến một 1.000 quan, không có vé được một vé 10 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc chắn mà lợi nhất

Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan	263 lô	5.000 quan
127 lô	250.000 —	1.265 lô	2.000 —
263 lô	100.000 —	12.866 lô	1.000 —
263 lô	10.000 —	1.737 692 lô	600 —

Có vé được ấy cần nhận rất số mới cho đến khi số vé chúng mình trúng thì thôi

Mỗi lần rút số có nhiều được một lần số các số trong số, mà không phải giá tiền. Mỗi lô số bao nhiêu tiền được lĩnh hết. Các số gian cho người mua đồng với các vé được rút, người mua vé lúc nào muốn xem rằng được đúng như điều kiện riêng ngày 15 Mars 1929. Bản hội ký giữ hết mọi quyền của người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN
Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE
Muốn dự các cuộc rút số, thì gởi 20 quan cho nhà

BANQUE DE CREDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Certifié l'insertion

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)